

SÁMIRÁÐÐI
SAAMELAISNEUVOSTO
SAMERÁDET
COHO3 CAAMOB
SAAMI COUNCIL

Resolusjoner Samenes 22. konferanse

Resolusjon 1: Sjølaksefiske som primærnæring og sjøsamisk kulturbærer

Samekonferansen minner om at sjølaksefiske er en viktig grunnstein i sjøsamisk kultur. Sjølaksefiske er en viktig del av det tradisjonelle samiske matsystemet. Samekonferansen ønsker at Samerådet arbeider for å styrke sjøsamiske rettigheter, herunder tilgang til vårt sjølaksefiske i havet og elver. Samekonferansen vil at Samerådet skal igangsette et arbeid med å synliggjøre sjøsamiske rettigheter og sjøsamisk historie med formål at nasjonalstatene skal sikre at sjøsamiske rettighetene er i tråd med urfolksrettigheter basert på folkeretten.

SÁMIRÁÐÐI
SAAMELAISNEUVOSTO
SAMERÁDEET
COHO3 CAAMOB
SAAMI COUNCIL

Resolusjon 2: Eldres deltakelsesrett

Samekonferansen anbefaler Sametingene og alle samiske forskningsinstitusjoner å være aktive i alle saker og forskning som gjelder samiske eldre.

Samekonferansen anbefaler Sametingene å opprette råd eller lignende institusjoner for eldre. Til dette bør det settes av bevilgninger og en administrativ sekretær.

Samenes 22. konferanse oppfordrer alle relevante institusjoner til å utforme tiltak for hvordan Eldres aktiviteter burde fremmes på nordisk nivå, med det formål at alle forvaltningsinstitusjoner bør vurdere Eldres deltakelsesrett.

Resolusjon 3: Implementering av samiske rettigheter

Samenes 22. konferanse noterer at samiske rettigheter i Finland, Sverige og Norge har vunnet fremgang i rettsvesenet. Samenes 22. konferanse fremhever med stolthet det avgjørende arbeidet som samiske rettighetshavere har lagt ned på Fovsen¹, i Girjas² og i Ohcejohka og Veahčatjohka for å ivareta samiske rettigheter.

Samenes 22. konferanse ser med bekymring på hvordan samiske fremganger i rettsvesenet ikke blir respektert av nasjonalstatene. Det er urovekkende at implementeringene av dommene har stoppet opp. Samenes 22. konferanse mener at dette er en alvorlig utvikling som setter samiske rettighetshaveres rettssikkerhet i fare samtidig som utviklingen setter rettsstatens grunnverdier på prøve.

Samenes 22. konferanse krever at nasjonalstatene umiddelbart begynner arbeidet med å gjennomføre de samiske rettigheter som har blitt stadfestet i Fovsen njarke, i Girjas sameby og i Ohcejohka og Veahčatjohka.

---

¹ I dom av 11. oktober 2021 (HR-2021-1975-) kom Høyesterett i storkammer til at Norge hadde krenket landets folkerettslige forpliktelser overfor samene. Krenkelsen besto i at NVE og Olje- og energi-departementet hadde gitt konsesjon til bygging av vindkraftverkene Roan og Storheia på beitene til to reindriftssiidaer på Fosen i Trøndelag. Byggingen av de to kraftverkene, som til sammen er Norges største, ble funnet å være i strid med siidaenes rettigheter etter FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP) art. 27

² Girjasmålet behandlade frågan om upplåtelserrätten till småviltsjakt och fiske inom en samebys område. Parterna i målet var Girjas sameby och Svenska staten, vars talan fördes av Justitiekanslern (JK). Målet avgjordes av Högsta domstolen, som den 23 januari 2020 fann att Girjas sameby på grund av urminnes hävd har en ensamrätt att upplåta jakt och fiske på området, samt att staten saknar sådan upplåtelserrätt.

³ Supreme Court of Finland's verdicts (KKO:2022:25 and KKO:2022:26) – Fishing restriction imposed on the Sámi indigenous people and its relationship to their fundamental rights (game offence)

SÁMIRÁÐÐI
SAAMELAISNEUVOSTO
SAMERÁDEDET
COHO3 CAAMOB
SAAMI COUNCIL

Resolusjon 4: Implementering av rettigheter for samer med nedsatt funksjonsevne

FNs konvensjon om mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) er en viktig konvensjon, også for oss i Sápmi. Det er nødvendig for oss alle at vi har tilgjengelighet til språk, kultur og møtearenaer. Sápmi har for eksempel ingen egen organisasjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne som løfter det samiske perspektivet når det gjelder tilgjengelighet. Tilgjengelighet til møteplasser handler om fra samisk perspektiv tilgjengelighet til egen kultur som for eksempel reindrift. Det er ikke tilrettelagt for rullestoler eller at det er mulig for døve tegnspråklige å ta med seg tolk. Det betyr at mange i vårt samfunn settes utenfor sin kultur.

Samekonferansen oppfordrer Samerådet til å søke muligheter for å påvirke statene slik at FNs konvensjon om mennesker med nedsatt funksjonsevne blir inkorporert i gjeldene lands lovverk.

Resolusjon 5: Et felles Sápmi

Samerådets medlemsorganisasjoner har samlet seg til Samenes 22. konferanse 11.-14. august 2022. I år er det 30 år siden det samiske folket på russisk side av Sápmi formelt kunne inngå som medlemmer av Samerådet. Når vi samles til denne konferansen, gjør den nåværende geopolitiske situasjonen, som en konsekvens av krigen i Ukraina, det umulig for vårt folk på russisk side av grensen å delta i denne konferansen. Det merkes på alle måter at en del av vårt samiske fellesskap mangler på konferansen. Nok en gang er konsekvensene av at statsgrenser krysser Sápmi alt for åpenbare. Selv om den nåværende situasjonen hindrer oss i å ha et formelt samarbeid med vårt folk på russisk side av Sápmi, er vi fast bestemt på å beholde vår tilhørighet som ett folk. Vi ser frem til dagen, da vi igjen kan møtes ansikt til ansikt og fortsette samarbeidet på alle nivåer.

Samenes 22. konferanse gjentar ordene som ble uttalt forrige gang konferansen møttes i Váhčir i 1971, den 7. samekonferansen;

"Vi är samer och vi vill vara samer, utan att därför vara varken mer eller mindre än andra folk i världen. Vi är ett folk med ett eget bosättningsområde, ett eget språk och en egen kultur- och samhällsstruktur. Vi har under historiens lopp funnit vår bärgrning och levat i Sameätnam, och vi äger en kultur som vi vill skall utvecklas och leva vidare."

Samenes 22. konferanse gjentar også ordene fra den 13. samekonferansen i Åre i 1986:

"Vi samer er ett folk, og rikenes grenser skal ikke bryte vårt folks felleskap."

SÁMIRÁÐÐI
SAAMELAISNEUVOSTO
SAMERÁDET
COHO3 CAAMOB
SAAMI COUNCIL

Resolusjon 6   Reinens helse

Samenes 22. konferanse minner om at reinen er hjørnesteinen i samisk språk og kultur. Samekonferansen ser med bekymring på hvordan den menneskeskapte klimakrise og markexploateringer påvirker reinens helse og påvirker reinens tradisjonelle beiteområder på en negativ måte. Samekonferansen oppfordrer Samerådet til å bruke tradisjonell samisk kunnskap og vestlig vitenskap for å styrke og ivareta reindriftenes rettigheter og reinens tilgang til naturlig beite og tradisjonelle beiteområder.

SÁMIRÁÐÐI
SAAMELAISNEUVOSTO
SAMERÁÐDET
COHO3 CAAMOB
SAAMI COUNCIL

Resolusjon 7: Oppfølging av Sápmi-EU strategien

Samenes 22. konferanse i Váhtjer hilser Sápmi-EU strategien, som ble lansert på samekonferansen, velkommen, og noterer seg med anerkjennelse de samiske ekspertenes bidrag til arbeidet. Samekonferansen ber Samerådet om å fortsatt prioritere arbeidet med å bygge et partnerskap mellom EU og Sápmi, og å drive videre arbeidet på dette området i samarbeid med alle deler av det politiske og sivile samiske samfunnet med særlig fokus på å implementere og følge opp forslagene i Sápmi-EU strategien. Spesielt understreker samekonferansen behovet for å fortsette arbeidet med å fremme konsistens i EUs finansieringsordninger slik at samisk tradisjonell levemåte og tradisjonelle samiske matsystemer inkluderes og respekteres.

SÁMIRÁÐÐI
SAAMELAISNEUVOSTO
SAMERÁDET
COIŌ3 CAAMOB
SAAMI COUNCIL

